

Actualitzem Andersen

*II Centenari del naixement de
Hans Christian Andersen*

Índex

• Introducció	2
• Breu biografia	3
• Llistat de contes d'Andersen	3
• Versions dels contes triats	4
<i>L'aneguet lleig</i>	
Versió de Josep Carner i Marià Manent	4
<i>L'aneguet lleig</i>	
Versió de Núria Vilà i Enric Larreula	10
<i>L'aneguet lleig</i>	
Versió Núria Font	13
<i>El vestit nou de l'emperador</i>	
Adaptació a partir de la traducció de Josep Carner	14
<i>La princesa i el pèsol</i>	
Adaptació a partir de la traducció de Josep Carner	17
• Activitats suggerides per a tots els contes	18
• Activitats suggerides per contes i nivells	19
<i>L'aneguet lleig</i>	19
<i>El vestit nou de l'emperador</i>	21
<i>La princesa i el pèsol</i>	22
• Webs sobre Hans Christian Andersen	24

Introducció

Ara es compleixen dos-cents anys del naixement de Hans Christian Andersen, escriptor de contes emblemàtics. Els seus personatges i els temes tracten de la condició humana, de la vida i de la mort, de la pobresa i el sofriment però també de la felicitat i l'autorealització. És per això que ha esdevingut un escriptor universal.

Des del CRP volem contribuir modestament a aquest homenatge.

Per això, hem pensat que la *Roda de Contes* d'aquest curs pot ser una ocasió per recrear i actualitzar algunes de les obres d'aquest autor. L'activitat pot ser també un marc de creació de contes per a Sant Jordi.

Els contes tenen un valor educatiu inestimable. S'ha dit que tenen una funció iniciàtica, sociabilitzadora, i, fins i tot terapèutica. Els contes plantegen experiències ètiques, estètiques, i de coneixement, que ajuden a donar significat al món que ens envolta.

La proposta està adreçada al professorat de llengua, d'educació en valors, ètica, tutors, i tots aquells que vulguin treballar llengua i reflexió a partir d'algun conte d'Andersen. Els nivells: cicle inicial, mitjà i superior de primària a 1r. cicle d'ESO.

Oferim tres contes, a manera d'exemple, per tal d'acotar la proposta. Però les activitats són aplicables a altres contes. Els contes suggerits per a ser treballats són:

La princesa i el pèsol, L'aneguet lleig, El vestit nou de l'emperador.

Tots tres es poden treballar a cicle inicial. Per temàtiques i complexitat, recomanem *L'aneguet lleig* i *El vestit nou de l'emperador* per a cicles mitjà, superior i 1r. D'ESO.

Proposem llegir o rellegir algun/s conte/s de Hans Christian Andersen amb els estudiants, per després treballar alguns dels temes que hi apareixen. A partir d'aquí es pot fer una nova versió o recreació d'un conte triat, inspirada en els personatges, l'estructura i els temes d'un dels contes.

Les activitats suggerides no pretenen ser una guia per seguir fil per randa, sinó que estan pensades perquè cada mestra/e se les faci seves a l'hora d'encoratjar un diàleg conjunt entre tots els membres del grup. Es tracta de pensar i parlar de manera dialògica i cooperativa i, si es vol, crear conjuntament un nou conte.

Els contes creats pels estudiants seran publicats a la revista digital *educolom@* i la pàgina web del CRP.

Ben segur que les activitats suggerides milloraran en les vostres mans. Esperem que siguin motiu de profit i divertiment.

ACTUALITZEM ANDERSEN

En motiu del II centenari del seu naixement

Breu biografia

Hans Christian Andersen *Odense, Fiònia 1805 - Copenhaguen 1875*

Novel·lista, poeta, comediògraf i contista danès. De família molt humil, a 14 anys es traslladà a Copenhaguen, on, després de privacions i desenganys, aconseguí d'interessar a personalitats del país que s'ocuparen de la seva educació, que finalitzà el 1828. A més de novel·les, va escriure poesia i teatre, una autobiografia, *Mit livs eventyr* ('L'aventura de la meua vida', 1855), unes impressions de viatges —que emprengué subvencionat per l'estat—, com *I Spanien* (1863) i, sobretot, les diverses sèries de contes meravellosos *Eventyr* (1835-72). Aquests contes, inspirats en rondalles i llegendes nòrdiques, però la majoria inventats per ell, es caracteritzen per una gran imaginació, humor i sensibilitat. Dota els arbres, flors, animals i coses —que en constitueixen sovint els temes— d'un antropomorfisme meravellós ple de colpidora veritat, segons Josep Carner. Alguns, com *L'aneguet lleig*, reflecteixen la seva vida. Traduits a moltes llengües, se n'han fet nombroses edicions, i gràcies a ells es féu universalment famós, tot esdevenint un dels clàssics de la literatura infantil. Ha estat traduït al català diverses vegades, entre d'altres per Josep Carner (amb el pseudònim de Joan d'Albaflor) amb il·lustracions de Torné-Esquius (1918) i pel mateix Carner i Marià Manent, amb il·lustracions d'Arthur Rackham (1933).

-Extret de: *Grup Enciclopèdica Catalana.Net*-

Llistat de contes d'Andersen

Josep Carner i Marià Manent. *Rondalles d'Andersen*, Ed. Joventut. Barcelona, 1993

Les flors de la petita Ida
El follet i el botiguer
L'aneguet lleig
La pastora i l'escura xemeneies
La reina de la neu
El porquerol
L'escarabat
Sopa d'un clau de botifarra
La muntanya dels elfs
El soldat de plom
Ole Luköje
La capsa d'esca
Ditona
L'àvia del saüquer
La princesa i el pèsol
El que fa el vell de casa sempre està bé
La noieta dels llumins
Cada cosa al seu lloc
La donzelleta de la mar
El company de viatge
El vestit nou de l'emperador
El ninot de neu
Les galotxes de la sort

L'ANEQUET LLEIG

Versió de Josep Carner i Marià Manent. *Rondalles d'Andersen*, Ed. Joventut. Barcelona, 1993

EL camp era aleshores un bé de Déu. Corria l'estiu. El blat era daurat, i les civades encara eren verdes. El fenc era amuntegat damunt les riques prades de les fondàries, per on feia via la cigonya, tot parlotejant en egípcia, el llenguatge que li havia ensenyat la seva mare.

Al volt del camp i la prada hi havia boscos que no s'acabaven mai i enmig dels quals dormien estanys profunds. Sí, l'encontrada era verament delitosa. A l'indret més assolellat hi havia una casa vella, voltada d'uns fossats que s'endinsaven força; i grans fulles de repalassa brollaven de les parets de la casa fins arran mateix de l'aigua. Algunes eren tan grans que un infantó podia aixoplugar-se sota d'elles. Entre les fulles, l'arrecerament era tan gran com al cor d'una boscúria; i allí hi havia una ànega asseguda damunt son niu. Precisament estava covant sos aneguets; però gairebé estava cansada de seure, de tant de temps que la cosa durava. Altrament, tenia molt poques visites, perquè les altres ànegues s'estimaven més nedar d'ací d'allà dels fossats que no pas de remenar les anques allí dalt, sota les fulles de repalassa, parlotejant amb ella.

A la fi un ou darrera l'altre començà a petar. "Xip, xip!", feien. Tots els menuts havien entrat a la vida, i empenyien el cap enfora.

- "Cuac, cuac !", digué l'ànega. I tots ells començaren de fer: "Cuac!" tan fort com saberen, i miraven a llur volt a totes bandes, entre les fulles verdes. Llur mare els deixà mirar tant com els vingué de grat, perquè el verd és bo per als ulls.

- Que n'és, de gran, el món, verament! -digueren tots els menuts. Perquè, tanmateix, tenien molt més d'espai per a moure's que no pas quan eren a dins la closca.

- Que us penseu que és això, tot el món? - digué la mare-. S'estén una pila a l'altra banda del jardí, i agafa fins i tot el jardí del rector; però no he arribat mai tan enllà. Suposo que ja sou tots aquí.

- I va alçar-se -. No, veig que encara no hi sou tots: l'ou més gros encara jeu aquí. Per quant de temps n'hi haurà? - I tornà a asseure's damunt el niu.

- Bé, com va la cosa? - digué una ànega vella que havia vingut a fer-li una visita.

- Aquest ou no acaba mai - respongué l'oca asseguda -. La closca no es vol petar; però mireu-vos els altres: són els aneguets més formosos que mai hagi vist; exactament iguals a llur pare, el pocapena! Mai no se'l veu per casa.

- Deixeu-me veure l'ou que no es vol petar - digué la vella ànega -. Podeu estar ben segura que és un ou de gall dindi! Una vegada em van estafar així, i vaig tenir maldecaps i cabòries sense fi ni compte amb els menuts, perquè us puc ben dir que l'aigua els esgarrafa. No hi hagué manera: vaig cloquejar i aferrussar-m'hi, però no en vaig treure res. Deixeu-me veure l'ou! Sí, és un ou de gall dindi! Deixeu-lo de banda, i ensenyeu els altres menuts a nedar.

- El covaré una mica més: bé covat tant de temps que he puc continuar fins a la fira de Sant Joan.

- Com us plagui - digué ànega vella, i se n'anà. A la fi l'ou gruixut va petar. "Xip!, xip!", digué el menut. I es llançà enfora. Que n'era, de gros i de lleig! L'ànega se'l mirava.

- És un aneguet monstruosament gros - digué -: cap dels altres no s'hi retirava. Serà, tanmateix, un ou de gall d'indi? Ben aviat ho esbrinarem: a l'aigua anirà a raure, baldament l'hi hagi de tirar a puntades de peu jo mateixa.

L'endemà, el dia era gloriosament bell; i el sol resplendia damunt totes les fulles de repalassa. La mare ànega, amb tota la seva família, se n'anà cap als fossats. Xaf!, es llançà dins l'aigua. "Cuac!, cuac!", digué. I els aneguets s'hi deixaren caure l'un darrera l'altre. L'aigua els esquitxà damunt les testes, però es redreçaren de bell nou i suraren bellament. Llurs potes s'engegaven totes soles, i no n'hi mancava cap; fins i tot el gros, lleig i cendrós, nedava amb ells.

- No, no és gall dindi - féu ella -. ¡Mireu que bellament fa anar les cames i que test es manté! És el meu menut! Al capdavant no és pas tan mala cosa, quan hom se'l mira amb aquella atenció. Cuac!, cuac! Veniu amb mi, i us conduiré al món i us presentaré al corral dels ànecs; però romaneu-me sempre ben a la vora, perquè ningú no us pugui trepitjar, i tingueu compte amb el gat!

Després se n'anaren cap al corral dels ànecs. Hi havia en dansa un paorós aldarull, perquè dues cries lluitaven per un cap d'anguila, i a la fi va ser el gat qui l'hagué.

- Així és com van les coses en aquest món - digué la mare dels ànecs. I es llepà el bec, perquè el cap d'anguila el volia ella.

- Feu anar les cames - digué -: feu per manera de cloquejar degudament, i decanteu el coll davant aquella ànega vella d'allí. És la de més alta categoria de totes; té sang espanyola a les venes, i això explica el seu volum; i, veieu?, té un parrac vermell al volt de la cama; això és una cosa prodigiosament bella i la més extraordinària marca de distinció que un ànec pugui tenir. Això mostra clarament que no se la pot deixar de banda, i que mereix ésser contemplada, tant per les bèsties com pels homes. Cloquegeu, ara! No gireu els peus cap a dins: un aneguet ben educat conserva les cames ben separades, com fan son pare i sa mare. Així. I, ara, decanteu els colls i digueu: Cuac!

Feren allò que se'ls havia comandat; però els altres ànecs que hi havia pel volt van mirar-los, i van dir, en veu d'allò més alta:

- Ara veieu. D'aquí endavant ens les haurem d'haver amb aquesta trepa. Com si ja no fóssim massa! Ai, senyor! ¡I que n'és de lleig, aquest aneguet! No el podem pas tolerar!

I un ànec anà cap a ell i li mossega el coll

- Deixeu-lo fer - digué la mare -: no fa cap mal.

- Ben segur que no; però és tan desmanegat i estrofolari! - digué el mossegair - . Cal aporrinar-lo.

- És una bella fillada talment - digué la vella ànega que duia el parrac al volt de la cama-. Tots són de bella presència, fora d'aquest: aquest és d'una mostra desgraciada. És una llàstima que no el pugueu tornar.

- Això és impossible, Vostra Gràcia - digué ànega mare -. No és gentil, però és una criatura com un tros de pa, i neda tan bellament com qualsevol dels altres. És més: crec que tanmateix puc arriscar-me a afegir que jo penso que millorarà d'aquí endavant, o potser amb el temps es farà més petit. Era massa gran dins l'ou: així és que no ha sortit amb gaire bon posat. - I després li dona tustets al coll i l'amanyaga -. A més, és un mascle - digué -: així és que la cosa no té tanta importància. Em penso que serà molt fort, i no dubto que s'obrirà camí en aquest món.

- Els altres aneguets són molt bonics - digué la vella ànega-. Ara feu com si estiguéssiu a casa vostra; i, si trobeu el cap d'anguila, podeu portar-me'l.

Després d'això se sentiren ben bé a casa llur. Però el pobre aneguet que havia estat el darrer a sortir de la closca, i que era tan lleig, fou mossegat, empès i víctima de la riota dels ànecs i de les gallines.

- És massa gros - deien tots. I el gall d'indi que havia nat amb els esperons posats, i per tant es creia ben bé un emperador, s'estarrufa tot com un vaixell a plena vela, s'adreça devers ell, i gorgolà fins a esdevenir-ne tot caravermell. El pobre aneguet estava esmaperdut, i no sabia per on girar-se; estava desesperat perquè era tan lleig, i l'escometia tot el corral.

Així passà el primer dia, i després les coses empitjoraren i empitjoraren. El pobre aneguet fou empaitat i pataquejat per tothom: fins i tot sos germans i germanes el malmenaven, i sempre estaven dient:

- Tant de bo que el gat us engrapés, cosa fastigosa!

Fins i tot la seva mare deia:

- Voldria, en nom de Déu, que fóssiu a unes quantes milles de distància.

Els ànecs el mossegaven, les gallines el picaven, i la noia que els nodria li clava puntades de peu.

Ell que sí? que va fugar-se i va volar de damunt del clos, i els ocellets fugiren esglaiats pels aires.

- És perquè sóc tan lleig -pensà el pobre aneguet, tot cloent els ulls. Però tanmateix continua corrent. Després arribà a un gran aiguamoll on vivien els ànecs salvatges. Estava tan cansat i tan atuït, que romangué allí tota la nit.

Al matí els ànecs salvatges comparegueren volant a inspeccionar llur nou companyó.

- Quina mena de criatura sou? - demanaren, mentre l'aneguet es girava d'una banda a l'altra i els saludava tan bé com podia.

- Sou terriblement lleig! -digueren els ànecs salvatges -. Però d'això tant se'ns en dóna, mentre no us casen amb família nostra.

Pobre minyó! No havia pas pensat en casori: tot el que necessitava era el permís d'estar-se entre els joncs i beure un poc de l'aigua de l'aiguamoll.

Romangué allí dos dies sencers. En acabat vingueren dues oques salvatges, les quals pertanyien al sexe masculí. No feia gaire temps que havien eixit de la closca, i, per tant, eren bastant impertinents.

- Escolteu, companyó - digueren -: sou tan lleig que tenim una veritable flaca per vós: ¿voleu aplegar-vos amb nosaltres i ésser un ocell de pas? Hi ha un altre aiguamoll per aquí a la vora, i hi ha algunes oques salvatges molt boniques, totes elles gentils damisel·les que saben dir: Cuac! Sou prou lleig per a fer fortuna entre elles.

En aquell moment se sentí en l'aire: "Pam!, pam!", i les dues oques salvatges caigueren mortes entre els joncs, i l'aigua s'enrogí de sang "Pam!, pam!", seguiren fent les escopetes; i esbarts sencers d'oques salvatges eixiren del joncar, i els trets feren noves víctimes entre elles.

Hi havia una gran cacera, i els caçadors eren amagats al volt de l'aiguamoll: alguns eren, fins i tot, asseguts a les branques dels arbres que estenien llur ufana damunt l'aigua. El fum blau s'alçava com núvols entre els arbres obacs, i s'escampava per damunt l'estanyol.

Els gossos d'aigües rodaven d'ací d'allà per l'aiguamoll, xap!, xap! Els joncs i les canyes es decantaven sota llur pas per totes bandes. La situació era terriblement alarmant per al pobre aneguet. Recargolà son cap, fent-li dar un tomb i ajocant-lo sota l'ala, i justament aleshores un gossàs basardós aparegué arran mateix d'ell: la llengua li penjava enfora de la boca i sos ulls miraven perversament de fit a fit. Obrí el gran abisme de la seva boca a tocar de l'aneguet, mostra son dental agudíssim. .. l... xap!, xap!, se n'anà sense tocar- lo.

- Oh! Gràcies a Déu -sospira l'aneguet-. Sóc tan lleig que fins i tot el gos no vol mossegar-me! Després romangué tot arraulit mentre els trets xiulaven entre les mates, i bala darrera bala fendí els aires.

No vingué el retorn de la calma fins a una hora molt tardana del dia, però fins i tot aleshores el pobre aneguet no gosà aixecar-se; esperà algunes hores més abans de mirar a son volt, i després fugí de l'aiguamoll tan rabent com pogué. Passà a través de camps i prades, i feia un vent tan fort, que hagué de maldar de valent per a fer via.

Pels volts de la nit arribà a un pobre cabanó. Era un cobert tan miserable que no podia decidir com es deixaria caure: així és que romania dempeus. El vent xiulava tan ferotgement al volt de l'aneguet que li calgué asseure's damunt la cua per a resistir-lo; i el vent vinga bufar i més bufar. Després l'aneguet veié que la porta havia perdut un golfo, i penjava tan torta que ell podia arrossegar-se cap a dins de la casa a través del forat; i d'aquesta manera penetra dins la cambra. Allí vivia una vella amb el seu gat i la seva gallina. El gat, que ella anomenava Fillet, podia arquejar el seu dors, fer un rebuf i llançar guspises elèctriques: s'entén si se li amanyagava el pel a la inversa. La gallina tenia unes cametes menudes i breus, i per això era anomenada Gallinera camacurta. Ponia bons ous, i la vella n'estava tan enamorada com si li hagués estat filla.

En ésser matí, l'estrany aneguet fou descobert tot seguit, i el gat començà a botzinar i la gallina a cloquejar.

- Què diables passa! - féu la vella mirant a son volt. Però els seus ulls no filaven gaire, i es va pensar que l'aneguet era un gros ànec que s'havia escapat -. Heus ací una gran troballa -digué-: ara tindrem ous ànega, si no és un mascle! Cal esbrinar-ho.

Tingué l'aneguet a prova per espai de tres setmanes, però els ous no van comparèixer. El gat era el cap de la casa, i la gallina era la mestressa, i sempre parlaven de "nosaltres i el món ", perquè es creien que representaven la meitat del món, i una meitat que era ben bé la millor.

L'aneguet pensava que també es podria tenir una altra opinió, però la gallina no la hi deixava exposar.

- Podeu pondre? -demanà la gallina.

-No!

- Voleu tenir la bondat de posar-vos un segell a la boca, doncs?

I el gat digué:

- Podeu arquejar el dors, tirar un rebuf, o treure guspises?

- No.

- Aleshores valdria més que us reservéssiu les vostres opinions quan parla la gent de seny.

L'aneguet s'estigué en el racó, criant mal humor, i va començar a pensar en l'aire lliure i el sol. El dominà un desig invencible de surar per l'aigua, i a la fi no pogué menys d'assabentar-ne la gallina.

- En nom de Déu! Per què us capfiqueu? - preguntà ella -. No teniu res a fer: ve't aquí per que us passen pel magí aquestes cabòries. Poneu uns quants ous o apreneu de tirar un rebuf, i tot això se us n'anirà del cap.

- Però és tan delitós, de surar damunt l'aigua! - digué l'aneguet-; ¡i tan delitós de sentir-la com llisca damunt el cap quan us tireu a fons!

- Quin divertiment tan galdós! - digué la gallina -. Em penso que us heu begut l'enteniment. Demaneu-li al gat com pensa sobre això. És la criatura de més seny que conec. Demaneu-li si li plau, de surar per l'aigua o de capbussar-s'hi. De mi, no en parlem. Demaneu- ho a la nostra mateixa mestressa, la vella: no hi ha ningú, en tot el

món, més intel·ligent que ella. ¿Que us penseu que en té ganes, de surar per l'aigua o d'anar-hi per sota?

- No m'heu comprès - digué l'aneguet.

- Bé, si no us comprenem nosaltres, qui ho podrà fer? Suposo que no us considerareu pas més intel·ligent que el gat o que la vella: de mi no cal fer-ne esment. No feu el ximple, criatura, i agraiu a la vostra planeta tot el bé que us hem prodigat. ¿No heu pogut viure en aquesta cambra tota calenta, i amb una companyia vora la qual podeu haver après alguna cosa? Però sou un beneit, i no es passa gust en acoblar-se amb vós. i podeu creure que no vull sinó el vostre bé, i us canto les veritats franques: no hi ha via més segura per a conèixer quins són els nostres amics. Feu per manera, dones, de pondre alguns ous, o d'ensinistrar-vos en el rebuf, o de llançar guspires.

- Em penso que sortiré cap al món de fora - digué l'aneguet.

- Oi! Feu-ho, positivament! - digué la gallina.

Així és que l'aneguet se n'anà, i sura per damunt l'aigua i s'hi capbussà; però tota criatura vivent el mirava de reüll per la seva lletjor. Vingué el temps tardoral: les fulles dels boscos esdevenien grogues i brunes; el vent les prenia, i donaven tombs de dansa. El cel tenia posat d'una gran fredor, i s'hi aturaven els núvols, feixucs de neu i calamarsa. Un corb, damunt el clos de rama, cantava un trist regany, de tant de fred. Feia esgarrifar només que de pensar-hi; el pobre aneguet es trobava, veritablement, en un mal trencacoll.

Un capvespre, el sol es ponía amb hivernenca resplendor, quan un esbart de bells ocellassos eixiren fora de les mates. L'aneguet mai no havia vist cosa més bella: eren blancs que enlluernaven, amb llargs colls onejants. Eren cignes, i feien un crit peculiar, tot estenent llurs magnífiques ales esbarjoses, i volant de les contrades fredes cap a les terres més calentès i la mar lliure. Pujaren amunt, tan amunt! I el lleig aneguet esdevingué singularment neguitós: donà tombs i més tombs dins l'aigua, com una roda, estirant en l'aire el seu coll com si volgués seguir-los. I aleshores féu un crit tan penetrant i tan inconegut, que ell mateix va esclaiar-se'n en gran manera. Oh! No podia oblidar aquells ocells formosos, aquells ocells feliços; i tan aviat com van ésser fora de l'esguard es va cabussar fins arribar a fons, i quan tornà a eixir estava totalment fora de test. No sabia quins eren aquells ocells, o a on volaven; però tanmateix se sentia atret per ells com mai no ho havia estat per cap criatura de la terra. Gens ni mica no els envejava: ¿com se li hauria pogut acudir el simple desig d'ésser semblant prodigi de bellesa? Son cor hauria estat ple d'agraïment si hagués aconseguit, només, que aquells grans ànecs l'haguessin tolerat en llur companyia. ¡Pobre i lleig animaló!

L'hivern fou d'un fred tan terrible, que l'ànec no tingué més remei que donar volts per l'aigua per evitar que es glacés; però cada nit el trau dins el qual nedava anà fent-se més i més petit. Després glaçà tan fort que tot el glaç del damunt va petar, i l'aneguet hagué de bellugar les cames contínuament perquè el glaç no es clogués al seu voltant. A la fi estava tan cansat que ja no podia fer cap més moviment, i començava de glaçar-se al cor mateix del glaç.

A primeres hores del matí passà un camperol i el va veure. Va adreçar-se cap al glaç; i va fer-hi un forat, martellejant-lo amb el seu esclop, que era d'allò més feixuc; i portà l'aneguet a casa, a la seva dona. Allí no triga a reviscolar-se. Els infants volien jugar-hi, però l'aneguet cregué que es proposaven malmenar-lo, i, en son esglai, es llançà a dins el perol de la llet, i la llet esquitxà tota la cambra. La dona xisclà i alçà les mans enlaire. Després l'aneguet anà d'un vol dins el barralonet de la mantega, i caigué dins l'atuell de la farina i en va sortir. ¡Imagineu- vos que semblaria, en aquella hora! La dona s'escriassava, i prova d'ensopegar-lo amb les tenalles, i els infants caigueren l'un damunt l'altre volent atrapar-lo, i xisclaven i reien. Per sort la

porta era oberta, i l'ànec fugí cap a les mates i la neu novament caiguda, i allí s'atura gairebé exhaust.

Però fóra massa trist d'esmentar totes les privacions i misèries que hagué de passar aquell hivern tan aspre. Quan el sol començà de resplendir i donar escalf altra vegada, l'aneguet ara a l'aiguamoll i es trobava entre els joncs. Les aloses cantaven, i havia vingut la primavera gentil.

Aleshores, de cap i volta, alçà les seves ales, i elles es mogueren amb molta més força que no pas abans, i el duïen enfora vigorosament. Abans que sabés on era, es trobà dins un gran jardí on les pomeres eren al ple de la florida, i l'aire era tot embalsamat de lilàs, les llargues branques dels quals protegien les vores alteroses del llac. Oh! ¡Que n'era, de delitosa, la frescor de la primavera!

Davant mateix d'all contempla tres bells cignes blancs que avançaven al seu encontre, d'unes mates estant. Amb llurs plomes, que feien un dolç murmuri, nedaven lleument damunt l'aigua. L'aneguet reconegué els ocells majestuosos, i el dominà una estranya melangia.

- Volaré devers ells, devers els ocells reials, i ells m'esbocinaran perquè jo, que sóc tan lleig, goso atansar-m'hi. Però tant se val; més m'estimo que ells em matin que no pas que els ànecs em mosseguin, les gallines em piquin, o la dona de les gallines em doni una puntada de peu, o em calgui passar tanta de misèria a l'hivern.

Així és que volà cap a l'aigua i nedà devers els cignes sobirans. Ells el veieren, i es precipitaren devers ell amb les plomes estarrufades.

- Mateu-me, oh!, mateu-me! - digué la pobra criatura. I decantant el seu cap devers l'aigua, espera la seva mort. Però ¿quina cosa veié, reflectida en l'aigua transparent?

Veié a sos peus la seva pròpia imatge; però ja no era un ocell matusser i d'un gris ombrívol, tot lleig i desmanegat; ¡ell també era un cigne! No hi fa absolutament res que siguem nats en un corral d'ànecs, si heu eixit d'un ou de cigne!

Se sentí ben joiós de totes les misèries i tribulacions que havia passat: ara havia esdevingut més apte per a donar preu a la seva bella fortuna, i a tota la bellesa que li donava la benvinguda.

Els cignes grans nedaven i nedaven al seu volt, i l'amanyagaren amb llurs becs.

Alguns infants comparegueren al jardí amb grana i trossos de pa, que llançaren a l'aigua; i el més petit cridà: "¡N'hi ha un de nou !" Els altres infants feren, en joiosa cridòria: "¡Sí, n'ha vingut un de nou !" I picaren de mans, i dansaren per aquells topants, corrent darrera llur pare i llur mare. Després tiraren el pa a l'aigua, i un d'ells digué que "el nou era el més bonic, perquè era tan jove i tan bell". I els vells cignes decantaren llurs caps i li feren homenatge.

Ell se sentí tot avergonyit, i amaga el cap sota l'ala; no sabia que pensar-ne. Era feliç en gran manera, però gens envanit; un bon cor mai no s'envaneix. Pensà com havia estat perseguit i menyspreat, i ara els sentia dir a tots que era el més formós de tots els ocells formosos. Els lilàs decantaven llurs tanys a dins mateix de l'aigua, al davant seu; i el sol resplendent escalfava i alegrava, i ell feia murmurar les seves plomes i alçava en l'aire son coll esvelt, dient en son cor, tot ple de joia: "Mai no havia somniat tanta de ventura quan era l'aneguet lleig!"

* * *

L'ANEQUET LLEIG

Ed. BAULA, versió de Núria Vilà i Enric Larreula

Hi havia una vegada una ànega que estava instal·lada covant al peu d'un salze. Els ous estaven a punt d'esclatar i tenia moltes ganes de poder veure els seus petits.

Per fi, un ou es va esbotzar, de seguida ho van fer tots els altres.

-Cuac, Cuac -va dir l'ànega com a benvinguda.

Els aneguets, d'un groc daurat, es van desprendre de la seva closca i van mirar a totes bandes, obrint uns ulls com unes taronges.

-Que gran és el món -van dir, astorats.

-S'estén fins molt lluny, més enllà de l'estany i del bosc... Ja ho veureu, un dia el descobrireu -va explicar-los la seva mare.

Va mirar els seus aneguets i els va comptar.

-Sou tots aquí?

Es va aixecar. No, l'ou més gros encara era sencer. Llavors va covar-lo una mica més.

-Com estàs? -li va preguntar una ànega vella, que venia a fer-li una visita. .

-Bé. Mira quins petits més bufons!

Un aire de dignitat va passar per la seva mirada.

-Només em queda un ou gros que no s'acaba de trencar.

-A veure -va dir l'ànega vella-. Oh, i tant, és un ou de gall dindi. Jo en vaig covar un, també. I que malament ho vaig passar amb aquell poll! Tenia por de l'aigua i mai no em va voler seguir per l'estany. Seria millor que el deixessis i portessis els altres a nedar!

-No el vull abandonar, ara. És a punt d'esclatar...

-Com vulguis -va fer la vella ànega, i se'n va anar.

-Qui, qui, qui -va fer el petit alçant el cap.

L'ànega es va quedar parada quan el va veure tan, tan gros i lleig:

-Quin ànec més enorme! No s'assembla gens als altres... D'entrada, és gris. Potser és un poll de gall dindi. Ho haurem de comprovar...

Com que feia bo, l'endemà l'ànega va decidir de dur-los a banyar-se. Plaf! Ja la tenim dins de l'aigua, seguida per tots els aneguets i també de l'aneguet gris.

-Almenys sabem alguna cosa: no és un poll de gall dindi! És ben meu, aquest petit, ben meu. És una mica diferent dels seus germans, això és tot. Però neda tan bé i s'aguanta igual que els altres. Cuac, Cuac, veniu, nens. Us vull presentar la cort dels ànecs. No us mogueu del meu costat i vigileu el gat.

Van arribar a l'estany on hi havia tots els ànecs nedant.

-Bellugueu bé les potes, i aneu inclinant el coll davant la gran ànega, allà baix. És la de més categoria de totes nosaltres. Mireu, porta una cinta vermella a la pota. És la distinció més alta per a un ànec. Això vol dir que ningú no se la menjarà i que cal tenir-li consideració. Alerta, nens! Sigueu educats. Aneu-hi, somrieu i digueu «Cuac».

Els petits van obeir, i els ànecs, al seu voltant, els miraven i exclamaven:

-Heu vist? N'hi ha un de realment espantós. És massa lleig, no el volem.

Llavors, una ànega va llançar-se al seu damunt i li va mossegar el coll.

-Deixa'l -va dir la seva mare defensant-lo-. No ha fet cap mal a ningú.

-No, però és massa gros, i d'un color molt lleig. L'hem de castigar.

-Però això no és pas culpa seva, pobret! Ara deixeu- nos. Ja n'hi ha prou.

-Té uns fillets molt bonics, aquesta ànega -va dir l'ànega vella de la cinta vermella-. Tots són bonics, excepte un, que no acaba de tenir bon aspecte. És una llàstima que no el pugueu tornar!

-Això no pot ser, Majestat -va dir la mare dels aneguets-. Potser no és gaire maco, però és intel·ligent i afectuós. I neda millor que els seus germans. Espero que quan sigui gran millorarà, això sí que pot ser.

-En tot cas, els altres són adorables -va dir la vella. Mentrestant, el pobre aneguet, massa gros, massa diferent, massa lleig, era la riota de tothom. Els altres ànecs es reien d'ell. Les gallines el miraven amb menyspreu. El gall dindi, que es tenia per un emperador, inflava les plomes i l'empipava. L'empaitava fent glu-glus colèrics. El pobre aneguet no sabia on refugiar-se.

Els seus germans i germanes també cridaven:

-Corre, que el gat se't menja! Corre, que el gat se't menja! L'aneguet rebutjat no podia més. Només desitjava una cosa: anar-se'n lluny, molt lluny. Llavors, va desplegar tímidament les ales i va volar per damunt les bardisses.

Quan el veien passar, els ocellets que hi havia a les branques fugien volant: «De debò que sóc tan lleig que els faig por?», va pensar amb tristesa.

Va arribar fins als aiguamolls on vivien els ànecs salvatges. Baldat, es va aturar i va passar tota la nit amagat entremig dels canyissars.

L'endemà, els ànecs el van descobrir:

-Mira! Qui és aquest estranger?

El nostre amic els va dir bon dia, i es va presentar.

-Ets horrorós -li van dir els ànecs salvatges-, però pots quedar-te amb nosaltres, si vols, sempre que no et casis amb ningú de la nostra família.

L'aneguet lleig no pensava pas casar-se i va estar molt content que el deixessin tranquil. S'hi va estar dos dies, a la vora dels aiguamolls. Després dues oques salvatges s'hi van adreçar:

-Escolta, saps? Ets lleig però ens agrades. Vols acompanyar-nos i tornar-te ocell migrador? Viatgem molt lluny; veuràs el país.

Tot d'una va sentir: Pam! Pam! I les dues oques van caure en rodó. Van sonar més trets. Tota la colla d'ànecs salvatges va volar.

Els caçadors passaven. Envoltaven els aiguamolls i van deixar anar els gossos perquè busquessin la caça. El pobre aneguet, espantat, intentava amagar el cap sota l'ala quan un gos enorme, amb la llengua penjant, els ulls espurnejats, se li va acostar. El va mirar uns instants, i se'n va anar sense ni tocar-lo.

-Quina sort! Sóc tan lleig que fins i tot el gos no m'ha volgut mossegar! Va jeure tranquil mentre les bales xiulaven i els gossos anaven atrafegats.

La calma va arribar quan es feia de nit, però el pobre aneguet no gosava bellugar-se. Va esperar el matí, va deixar els aiguamolls, va córrer a través dels camps i dels prats.

Cap al vespre, va arribar a una cabana. Va veure un lloc entre les parets del mur, i s'hi va ficar. Allà hi vivia una pagesa gran, acompanyada d'una gallina i d'un gat. Cloc, cloc -va fer la gallina quan va veure l'aneguet

-Meu, meu -va dir el gat .

-Què és? -va dir la dona.

No s'hi veia gaire bé i es pensava que hi havia una ànega grossa perduda.

-Millor! -va dir-, tindrè ous d'ànega! Tant de bo que no sigui mascle!

Van deixar que l'aneguet es quedés, però de seguida es van adonar que no podia ous.

-Com és, no saps pondre? -li va dir la gallina.

-No.

-I, doncs?

-Espero que, com a mínim, sàpigues estarrufar-te o roncar com jo! -va dir el gat.

El gat i la gallina no se'n sabien avenir! Què era, aquell animal tan estrany?

L'aneguet, en el seu racó, estava malhumorat. S'empipava. No tenia ni el sol, ni l'aire fresc, ni l'estany. I així ho va dir a la gallina.

-Però és que és tan agradable de lliscar per l'aigua, nedar i submergir-se al fons de l'estany!

-Paraula! Tu no estàs bo! Ningú no pot fer això. Ni el gat, ni la nostra mestressa, ni jo. Ets realment curiós! .

-Ningú no em pot comprendre -va sospirar l'aneguet-. Em sembla que me n'hauré d'anar; no hi puc estar més, aquí.

-Doncs vés-te'n! I se'n va anar.

La tardor va arribar. Les fulles es tornaven grogues, començaven a caure i el vent les feia volar per totes bandes. L'aire era més fred, hi havia més núvols. A les bardisses despallades, els corbs grallaven. El pobre aneguet, tot sol, tremolava.

Un vespre, va veure un gran vol d'ocells que sortia de les mates. Mai no n'havia vist de tan bonics. Eren d'un blanc immaculat, amb uns colls llargs ondulants.

Obrien les seves ales per volar cap al sol. Volaven tan alts que l'aneguet estava impressionat.

Mai no oblidaria aquells ocells meravellosos! Els va seguir amb la mirada fins que van desaparèixer darrere els núvols. No sabia com es deien però els trobava bonics i li agradaven molt. Li hauria agradat tant d'assemblar-s'hi.

Després va venir l'hivern i va fer molt de fred. L'aneguet havia de nedar sense parar perquè l'aigua que l'envoltava no el gelés. Però, cada dia, el forat on nedava es tornava més petit. Per fi, esgotat, va quedar pres dins del gel. Un pagès que passava el va veure. Va trencar el gel amb l'esclop i va portar l'aneguet a casa seva on la seva dona el va reanimar. Com que no sabia on era, es va posar a volar per l'habitació, embogit, i va tirar un bol de llet. La pagesa el va empaitar amb l'escombra. El va treure i l'aneguet es va trobar a la neu novament.

L'hivern continuava i el pobre aneguet va sobreviure amb penes i treballs. Per fi, un bon dia, el sol va escalfar més, els borrons es varen obrir i van aparèixer les primeres violetes. Era la primavera. Llavors l'aneguet lleig va desplegar les ales, que el van dur a un hort tot ple d'arbres florits. Els lilàs perfumaven l'ambient, i les branques carregades de penjolls es reflectien a l'aigua del llac. Quin goig que feia tot! I vet aquí que, de cop, tres grans cignes blancs van sortir de les bardisses i van anar cap a ell. Va reconèixer els grans ocells blancs que nedaven pel llac. Eren tan lleugers i aeris!

- Aniré fins al llac a veure'ls. Segurament m'esbroncaran per gosar d'acostar-m'hi. Però m'estimo més patir les seves picades que ser perseguit pels ànecs, les gallines o els galls dindis.

Es va llançar a l'aigua i va nedar cap a ells. Va sorprendre's quan els cignes, en veure'l, s'hi van acostar.

-Vinga, piqueu-me -va dir el pobre aneguet inclinant el cap.

Va ser llavors que va veure's reflectit a l'aigua. No va veure pas un ocell gris sinó... un cigne! Un cigne! S'havia tornat un cigne! Els grans ocells blancs van nedar cap a ell i van acariciar-li el bec.

Alguns nens s'hi acostaven i els tiraven molles de pa. Un d'ells va exclamar:

-Mireu! N'hi ha un de nou.

Tots els nens es varen posar a picar de mans i a saltar. Deien que el nou era el més bonic, tan jove i tan graciós. Els cignes vells s'inclinaven davant d'ell i l'aneguet va ser el més feliç de tots.

* * *

L'ANEGUET LLEIG

Editorial Cruïlla. Guió Núria Font

Una ànega cova els ous en una granja. Un dia, els ous s'esberlen i en surten pollets petits de color groc. Però l'ou més gros de tots no es trenca. Una ànega vella diu que deu ser un ou d'indiot i que el millor és abandonar-lo. La mare ànega no n'hi fa cas i el cova fins que s'obre. Neix un pollet de color gris.

El pollet gris sap nedar molt bé, però els animals de la granja se'n riuen i diuen que és lleig. Els altres pollets li claven picades amb el bec i l'insulten. No el deixen jugar amb ells a la bassa de la granja. L'anequet gris, trist i cansat de les burles dels altres, decideix marxar.

Arriba a uns aiguamolls. En veure'l, els ocells piulen, espantats, i les granotes s'amaguen. Però als aiguamolls hi ha uns ànecs salvatges que el deixen quedar-se allà. Un dia arriben uns caçadors i els ànecs fugen. L'anequet, que s'ha pogut amagar dels caçadors, es queda sol. L'endemà al matí se'n va cap a un altre lloc.

Arriba a una casa on viu una pagesa vella amb un gat i una gallina. La pagesa no s'hi veu gaire i es pensa que és una ànega i pondrà ous. L'anequet es vol quedar a viure allà, perquè no vol estar sol. Però el gat i la gallina no el deixen tranquil i, a més, ell enyora l'aigua i els peixos. Així doncs, s'acomiada i se'n va.

És l'hivern i neva. L'anequet esta trist; fa fred i no té amics. Tremola, amagat en un canyissar, vora d'un estany gelat. Se sent molt desgraciat. Un dia veu passar un estol d'ocells molt bonics. Els segueix amb la mirada fins que desapareixen. No sap com es diuen però li agradaria ser com ells.

Ha arribat la primavera. Ja no fa fred. Els camps són plens de flors perfumades i d'ocells que canten. L'anequet ha crescut, té el coll més llarg i les plomes més clares. Un dia troba uns cignes a la vora del llac. Són aquells animals tan bonics que va veure volar, a l'hivern. S'hi acosta, espantat. Té por que es riguin d'ell.

Però aquells ocells estan contents i el saluden. Ell, tímid, abaixa el cap i aleshores veu el seu reflex a l'aigua. Ja no és un anequet gris. És un cigne jove i fort. Els altres cignes li donen la benvinguda. Li diuen que el troben molt bonic i elegant i que es quedi amb ells. Per fi, té amics de debò i un lloc per viure.

* * *

EL VESTIT NOU DE L'EMPERADOR

Versió adaptada a partir de la traducció de Josep Carner i Marià Manent.
Rondalles d'Andersen, Ed. Joventut. Barcelona, 1993

Fa qui sap els anys, hi havia un emperador que tenia tanta afició pels vestits nous, que hi gastava tots els seus diners.

Tant se li'n donava dels seus soldats o del teatre, o de cavalcar per les bosquíries, si no era per lluir els seus vestits nous. Tenia un vestit per a cada hora del dia; i la gent, en lloc de dir, com esdevé tractant-se de qualsevol altre rei o emperador: "És a la cambra del Consell", deien sempre, en aquest cas: "L'emperador és al seu vestidor."

La vida era d'allò més joiosa a la gran ciutat on vivia: exercits d'estrangers venien a visitar-la cada dia; i, entre ells, una vegada, comparegueren dos estafadors.

Els es feren passar com a teixidors, i digueren que sabien de teixir les més belles teles que es pugui imaginar. No solament els colors i els dibuixos eren d'una bellesa mai no vista, sinó que els vestits fets d'aquelles teles tenien la qualitat peculiar d'esdevenir invisibles enfront de qualsevol persona que fos inepta per al càrrec que tenia, o bé fos curta de gambals.

"Deuen ésser esplèndids, aquests vestits - pensà l'emperador-. Tot duent-los, seré capaç de descobrir quins homes del meu reialme ocupen indègudament llurs càrrecs. Distingiré la gent assenyada dels ximplers. Sí; no tinc més remei que comandar que teixeixin per a mi un poc d'aquesta tela."

Var pagar als dos estafadors un munt de moneda, a l'avançada, per tal que poguessin començar la seva obra tot seguit.

Els van preparar dos telers, i feren veure que filaven; però no tenien cap cosa damunt la filadora. Per començar demanaren una pila de seda de la més fina, i fil d'or del més purificat, i posaren una i altra cosa dins les seves maletes, mentre anaven treballant amb els telers buits fins a qui sap quina hora de la nit.

"M'agradaria de saber com aquests filadors se les arreglen amb aquella tela", va pensar l'emperador.

Però se es va sentir una mica neguitós en reflexionar que qualsevol que fos estúpid, o bé inepte per al lloc que ocupava, no podria veure'n res.

Ell creia, certament, que, quant a ell, no li calia tenir-ne temences; però tanmateix pensà que enviaria de primer algú altre per veure com anava la cosa. Tothom sabia, dins la ciutat, quin poder meravellós tenia la tela, i tothom es delia per veure com era de ximple el seu veí.

"Enviaré el meu vell i fidel ministre cap als teixidors - va pensar l'emperador -. Ell és l'home escaient per veure el posat de la tela, perquè és home de seny despert i ningú no compleix els seus deures millor que ell."

Així, doncs, el bon ministre capblanc va anar dins la cambra on els dos estafadors seien, treballant amb els telers buits.

"El Cel em valgui! -va pensar el vell ministre, obrint els ulls de bat a bat -. Ai, si no puc veure absolutament res! Però tindrè gran compte de no dir-ho."

Tots dos estafadors li demanaren que tingués la bondat d'acostar-s'hi una mica més, i li demanaren si no li semblava d'un bell dibuix i de colors preciosos.

Li assenyalaren el teler buit, i el pobre ministre mirà de fit a fit amb tota la força que va poder; però no aconseguí veure cap cosa, perquè, naturalment, no hi havia cap cosa a veure.

- "Cels piadosos! - va pensar -. És possible que jo sigui un ximple? Mai no m'ho hauria pensat, i cal que ningú no se n'assabenti. ¿No sóc escaient per al lloc que em va ser confiat? Mai no diré que no puc veure la tela"

- Bé, senyor: que no ens dieu res, de la tela? - digué el que feia veure que filava.
- Oh! És una bellesa! Un encís! - digué el vell ministre, tot mirant a través de les seves ulleres -. Quins dibuixos, i quins colors! Diré a l'emperador, que és tan preciós que no tinc paraules.

-Ens complau de sentir-vos-ho – van dir els filadors. I després anomenaren tots els colors i descrigueren els especials dibuixos que decoraven la tela.

El vell ministre va parar gran esment en les coses que digueren, per poder repetir-les quan retornés al palau i veiés l'emperador.

Després els teixidors seguiren demanant més diners, més seda i més or, per poder continuar filant; però tot anava a parar a la seva butxaca: ni un cap de fil no va anar a dins el teler. Ells, doncs, continuaren, igual que sempre, filant amb els telers buits.

L'emperador no trigà gaire temps a enviar un altre fidel funcionari per veure com la tela anava avançant, i si estaria llesta aviat. Li va passar el mateix que al ministre: vinga mirar i mirar; però, com que no hi havia sinó el teler buit, no pogué veure absolutament res.

- No us sembla que és una bella peça de tela? - digueren tots dos estafadors, mostrant i explicant els bells dibuixos i colors, que era impossible de veure, perquè no existien.

"Massa conec que no sóc un ximple! - pensà l'home -. Així és que dec ésser inepte per a l'alta posició que m'ha estat conferida. Ho trobo d'allò més estrany, però he de procurar que ningú se n'adoni.

Així és que va dir totes les gràcies que tenia la tela que no veia, i els assegurà que l'embadalien els bonics colors i l'originalitat del dibuix.

- És verament preciós! - digué a l'emperador.

Tota la gent de la ciutat parlava d'aquella esplèndida tela.

Així doncs, a l'emperador el temptà el gust que tindria de veure-la mentre encara era al teler.

Per tant, acompanyat d'una colla de cortesans selectes, entre els quals hi havia els dos fidels funcionaris que ja havien vist abans la tela imaginària, anà a visitar aquells dos estafadors tan murrís que anaven treballant, tan de valent com havien fet sempre, amb els telers buits.

- És magnífica! - digueren alhora els dos honorats funcionaris-. Fixeu-vos, Majestat, quin dibuix! Quins colors!

I assenyalaren el teler buit, perquè es creien que els altres veien la tela ben segur.

"Déu meu! - pensà l'emperador -. No veig absolutament res! Això és terrible! Sóc un ximple? Sóc inepte per a la corona imperial? Ah! No podia esdevenir-me cosa pitjor."

- Oh! És una bellesa! - digué l'emperador -. ; Li dono la meva aprovació més alta!

I mogué el cap amb satisfacció, tot mirant el teler buit. Res no l'hauria pogut decidir a reconèixer que no veia cap cosa absolutament.

Tot el seguici mirà i tornà a mirar; però no veié altra cosa que els altres que havien mirat. Tanmateix, però, tots exclamaren, amb Sa Majestat:

- És una bellesa!

I li aconsellaren que es posés un vestit fet d'aquella prodigiosa tela el dia d'una gran processó que precisament estava a punt de celebrar-se.

- És magnífica! Sumptuosa! Excel·lent! - digueren, l'una boca darrera l'altra: tothom n'estava igualment enamorat.

L'emperador donà a cada un dels bergants un orde de cavalleria per a posar-se al trau i el títol de Cavallers teixidors.

Els estafadors vetllaren tota la nit, en la vigília del dia que havia de celebrar-se la processó, i encengueren setze candeles perquè la gent pogués adonar-se que estaven delerosos de deixar enllestit el nou vestit de l'emperador.

Feren veure que treien la tela del teler. La tallaren desplegada en l'aire, amb unes tisores d'allò més grosses, i l'anaren embastant amb agulles per les quals no havien passat cap fil. A la fi digueren:

- Ara ja està a punt el vestit nou de l'emperador!

L'emperador, amb els seus cortesans de més enlairada categoria, anà cap al vestit personalment; i tots dos estafadors aixecaren un braç enlaire, així com si estiguessin agafant alguna cosa, i digueren:

-Veieu? Aquí hi ha els pantalons; aquí hi ha la jaqueta; aquí hi ha la capa... Tot tan lleuger com una teranyina. Es podria pensar que no porta res al damunt, però justament això és la gràcia.

-Sí - digueren tots els cortesans. Però no pogueren veure cap cosa, perquè no hi havia cap cosa a veure.

-¿Voldrà vostra imperial Majestat plaure's graciosament a treure's els vestits que porta -digueren els impostors-, de manera que li puguem posar els nous vestits, aquí davant del gran mirall?

L'emperador es va treure tot el seu vestit, i els impostors pretengueren anar-li donant una peça de roba darrera l'altra, de les pertanyents al vestit que havien pretès fer. Pretengueren estrènyer-li quelcom contra la cintura i fer un nus amb quelcom: era la cua del vestit, i l'emperador donà voltes i més voltes enfront del mirall.

- Quin posat tan bell que fa Sa Majestat amb el vestit nou! ¡ Com li escau!

-exclamà tota la gent del voltant-. ¡Quin dibuix i quins colors! És un vestit sumptuosíssim!

- A fora està esperant el tàlem que ha d'aixoplugar la testa de nostra Majestat a la processó - digué el mestre de cerimònies.

- Bé,estic a punt del tot - digué l'emperador -. ¿No m'escau d'allò més bé, el vestit?

I donà un tomb altra vegada enfront del mirall, de manera que semblés estar considerant les grans coses que duia.

Els ajudants que havien d'agafar la cua del vestit es decantaren, feren veure que l'alçaven de terra amb totes dues mans, i anaren caminant amb les mans enlaire. No gosaven deixar entendre que no podien veure absolutament res.

Aleshores l'emperador anà fent el seu camí en la processó sota el tàlem sumptuós, i tothom deia, pels carrers i per les finestres:

- Que bell que és el nou vestit de l'emperador! ¡Quina cua tan esplèndida! I tot li escau ajustadíssim!

Ningú no volia que es notés que no podia veure cap cosa, perquè aleshores no hauria estat apte per al seu lloc, o bé hauria estat un ximple.

Cap dels vestits que abans havia dut l'emperador no havia tingut tant d'èxit.

- Però si no porta res al damunt! – digué una noieta.

Aleshores, una persona va fer saber a l'altra allò que la noieta havia dit.

- ¡No porta res al damunt: un infant diu que no porta res al damunt!

- Però si és que no hi porta res, al damunt! - cridà al capdavant tota la gent.

L'emperador es recargolà, perquè conegué que era veritat; però pensà que "la processó, ara, havia de seguir el seu curs" i es mantingué més estirat que mai, i els ajudants anaren agafant enlaire la cua del vestit invisible.

* * *

LA PRINCESA I EL PÈSOL

Versió adaptada a partir de la traducció de Josep Carner i Marià Manent.
Rondalles d'Andersen, Ed. Joventut. Barcelona, 1993

Una vegada hi havia un príncep i li calia una princesa de bo de bo. Ell va donar ben bé la volta al món per trobar-ne una, però sempre tenien alguna cosa que no li acabava d'agradar. Hi havia moltes princeses, però ell trobava gran dificultat a descobrir si eren princeses de bo de bo; sempre trobava alguna cosa que no acabava de fer el pes. Així és que a la fi se'n va tornar a casa seva, i estava molt tristoi perquè li calia moltíssim de trobar una princesa de bo de bo.

Un vespre hi va haver una tempesta que feia feredat: tronava i llampegava, i l'aigua queia a bots i barrals. Era una nit que esgarrifava.

Al mig de la tempesta, algú trucà a la porta de la ciutat; i el rei pare, ell mateix, va anar a obrir-la.

Era una princesa dreta al defora, però ben xopa per la pluja i la tempesta. Rajava un doll d' aigua del seu cabell i el seu vestit, l' aigua entrava pel cim de les seves sabates i sortia pels talons; però ella va dir que era una princesa de bo de bo.

“Aviat veurem si això és veritat”, pensà la vella reina; però no va dir res. Se'n va anar cap al dormitori, va treure tots els llençols, i va deixar un pèsol damunt les fustes travesseres del llit. Aleshores, va agafar vint matalassos de llana i els va posar damunt el pèsol, i després vint matalassos de ploma i els posà damunt els matalassos de llana. I allí havia de dormir aquella nit la princesa.

L'endemà li demanaren com havia dormit.

- Oh! Terriblement! - digué la princesa -.

- ¡Amb prou feines he tancat els ulls en tota la nit! Déu sap que hi havia, al llit. Hauria dit que jeia damunt alguna cosa dura, i tinc tot el cos blau i negre, aquest matí. És terrible!

Tot seguit van veure que devia ésser una princesa de bo de bo, quan havia sentit el pèsol a través de vint matalassos de llana i vint matalassos de ploma. Ningú sinó una princesa de bo de bo no podia tenir una pell tan delicada.

Així, doncs, el príncep li va demanar de casar-hi, perquè aleshores sí que va estar segur que havia trobat una princesa de bo de bo; i el pèsol fou posat al Museu, on tothom encara pot veure'l, si ningú no l'ha robat.

I aquesta història és de bo de bo.

* * *

ACTIVITATS SUGGERIDES PER A TOTS ELS CONTES

---

1. **LECTURA.** Algunes possibilitats en funció del nivell de l'alumnat:

Abans de la lectura, si no coneixen el conte (amb alumnes de CI)

- Escriure el títol a la pissarra i comentar-lo: De què deu tractar aquest conte?
- Ensenyar als alumnes imatges del conte i fer hipòtesis sobre el contingut del conte. Preguntar què creuen que deu passar a la història.
- Porteu algun element significatiu del conte a classe, un pèsol, dos ninos d'ànecs que siguin diferents... i enceteu una conversa sobre l'objecte fent preguntes que apropin a l'argument del conte.

La lectura

- Realitzar una lectura en veu alta per part de la mestra o en col·laboració amb algun altre mestre/a.
- Lectura compartida: cada estudiant, sense obligar ningú, llegeix un paràgraf en veu alta. Es pot repartir la lectura en funció del narrador i dels personatges.
- Amb alumnes petits es poden afegir sons al conte, onomatopeies, cops de porta, soroll del vent...
- També es pot repartir el conte en parts i que les ordenin abans de llegir-lo.
- Proposar una lectura individual, en silenci, de tot el conte o per fragments. Aturar-nos a cada fragment per si cal aclarir aspectes de comprensió, del text o del vocabulari. També es poden anar formulant hipòtesis de com continuarà el conte. Això manté l'interès per la lectura.
- Explicar-lo a través d'imatges (fotografies, dibuixos...)
- Sentir alguna música apropiada mentre llegim o expliquem el conte, com ara *Les quatre estacions* de Vivaldi, a mesura que aquestes apareixen al conte de *L'Aneguet lleig*.

2. **Adonar-se de l'ESTRUCTURA**

Algunes possibilitats en funció del nivell de l'alumnat:

- Es poden plastificar uns quants dibuixos d'alguna edició il·lustrada del conte i usar-los perquè els nens i nenes estableixin la seqüència de la narració. Aquest exercici es pot començar amb tres o quatre vinyetes i pot anar augmentant fins a deu o dotze, tot detallant l'acció.
- Per grups de tres o quatre, els/les alumnes pensen com es podria seqüenciar el conte, pels capítols o episodis que hi troben. És important que expliquin quin criteri fan servir: el pas del temps, els diferents escenaris on passa l'acció, el desenvolupament de l'acció...
Se'ls pot demanar que posin títol a cada part per explicitar-ne la temàtica de cada una.
- Donar-los ja un criteri, perquè trobin parts o seqüències en el conte: escenaris, èpoques de l'any, moments del dia, etc.
- Donar-los algunes preguntes que permetin veure l'estructura del text narratiu (plantejament, nus i desenllaç) i després puguin ser una guia per escriure un nou conte.
Exemples: 1. Qui és el/la protagonista?, 2. Què li passa?(Vol ser admirat, li tenen enveja...), 3. On passa l'acció?, 4. Quan passa? (primavera, un bon matí, Fa molt i

molt de temps...), 5. Per què passa ? , 6.Què ens vol dir el conte? (que no hem de rebutjar algú només per ser diferent, que no hem de seguir el joc d'algú que menteix...)

3. **CREAR una NOVA VERSIÓ d'un conte triat**

- Recrear el conte des de la perspectiva d'alguns dels personatges, en primera persona, per exemple, en el cas de *L'Aneguet* pot permetre un bon exercici d'empatia: "Fa uns quants anys que vaig sortir del meu ou i em vaig trobar..." "Jo sóc un pèsol petit i un dia que estava tranquil·lament a la cuina..."
- Actualitzar el conte, tot buscant personatges i situacions que es puguin donar avui dia inspirades en: els personatges, la temàtica tractada en el conte triat. Es pot desplaçar l'acció a la vida de l'escola o l'institut, al carrer on viuen, a casa seva: qui podria ser actualment un aneguet lleig, qui seria un príncep capriciós o una princesa tiquis-miquis com la del pèsol.

ACTIVITATS SUGGERIDES PER CONTES I NIVELLS

L' aneguet lleig

1. Plantejar preguntes per clarificar la lectura

- Què vol dir...? (Vocabulari bàsic que no s'hagi entès)
- A quina estació de l'any neix l'aneguet?
- Per què diu...?
- Per quantes peripècies passa l'aneguet abans de fer-se gran?
- Quan temps tenia l'aneguet quan va descobrir que era un cigne?
- De quantes maneres li diuen "lleig" al llarg del conte?

2. Vocabulari

Per quin adjectiu, en femení o masculí, podries substituir l'adjectiu "diferent" en els frases següents. (Exemples: inesperat, únic, exòtic, original, destacable, excepcional, especial.)

- La meva mestra és diferent.
- Ell és diferent, sap escoltar-nos i l'importa el que pensem,
- En Joan té idees diferents de la resta. El que se li acut a ell no se li acut a ningú
- Demà serà un dia diferent a tots els altres, un dia que mai més es tornarà a repetir.
- Tots els dissabtes fem el mateix, però aquest és diferent.
- Com que el Pere coneix l'amo del cine, paga un preu diferent.

3. Pla de discussió. "Diferent"

- En algun cas quan has vist alguna cosa diferent has pensat que era lletja, horrorosa, desagradable?
- En algun cas quan has vist alguna cosa diferent has pensat que era curiosa, sorprenent, nova, admirable?
- Quan una cosa és diferent, nova o desconeguda acostuma a agradar-nos o a desagradar-nos? Quan la coneixem millor ens agrada més?
- Passa el mateix amb les persones?

- Observem-nos els uns als altres, en què ens assemblem i en què creieu que som diferents?
- És possible que dues persones siguin molt diferents físicament, però que s'assemblin molt mentalment?
- És possible que dues persones s'assemblin molt físicament, però que siguin molt diferents en el seu comportament?
- Quina conclusió treus de les teves pròpies respostes?

4. Pla de discussió. “Discriminació”

- Quina mena de discriminació sofreix l'aneguet?
- Coneixes altres tipus de discriminació?
- Quin sentit té el conte?
- Coneixes algú que tingui les característiques de l'aneguet lleig?
- T'has sentit alguna vegada discriminat/da? Si dius que sí, quin tipus de discriminació? Si dius que no, pots posar-ne algun exemple?
- Després d'aquesta reflexió, creus que alguna vegada has discriminat algú. Si dius que sí, per quin motiu creus que ho has fet?

5. Detectar diferents tipus de discriminació al conte

El conte presenta diferents tipus de distincions o discriminacions basades en generalitzacions, com ara: "sou terriblement lleig, però tant ens dona mentre no us caseu amb família nostra", "no feia gaire temps que havien eixit de la closca i, per tant, eren impertinents".

Proposar als estudiants de trobar diferents tipus de discriminació que apareixen al conte i comentar en quin prejudici o generalització es recolzen. Sobretot, sospesar el grau de veritat dels prejudicis.

Poden treballar per grups i dialogar després amb tota la classe per exposar i discutir el que han trobat.

Suggeriments

Fer-los adonar que els estereotips descansen en raonaments defectuosos: es prenen algunes característiques d'entre moltes altres possibles, s'apliquen a tot el grup (generalització) i a partir d'aquí se suposa que qualsevol membre d'aquell grup les compleix: Les dones no condueixen bé, els futbolistes són gent sense estudis, els bons balladors de flamenc són gitanos...

Exemples: "És una ànega de molta categoria (perquè) té sang espanyola" aquesta afirmació descansa sobre la generalització "Totes les ànegues que tenen sang espanyola tenen molta categoria", i un prejudici social, segons el qual hi ha persones amb més "categoria" que altres, bé per la sang i pel país d'origen o per algun tret físic. Podem plantejar als estudiants que avaluin el grau de validesa d'aquesta idea, quin sentit té l'expressió "més categoria"? més dignitat, més diners, més drets, més educació, més persona?

* * *

El vestit nou de l'emperador

1. Preguntes per clarificar la lectura

- Quan passa l'acció?
- On passa l'acció?
- Qui és el protagonista?
- Com és descrit el personatge protagonista?
- Quines relacions hi ha entre els personatges de la història, de dependència, de respecte, d'engany, d'admiració?
- Qui depèn de qui?

2. El tema / els temes

Quin d'aquests temes creus que tracta el conte? On ho veus?

La cobdícia

La ignorància

La innocència

L'adulació

La sinceritat

La por de ser degradat

La vanitat

L'aparença

La inseguretat

La pressió social

3. Pla de discussió

- Pot passar que la vanitat, com en el conte, porti al ridícul?
- T'has trobat alguna vegada acceptant coses que no t'agradaven o no volies només perquè tot el grup les acceptava?
- Quina diferència hi ha entre vestir bé i vestir al gust dels altres?
- Quina diferència hi ha entre pensar bé i pensar al gust dels altres?
- Creus que algun dels temes que apareixen al conte es dona avui dia? Pots posar-ne algun exemple?

4. Pensar un NOU TÍTOL.

A qualsevol nivell, permet fer un exercici que reculli el sentit que han extret del conte. Poden pensar en nous adjectius, frases valoratives, frases fetes, llocs comuns... Per exemple: "l'emperador vanitos", "La hipocresia general no amaga la veritat", etc.

1. Versions

Explicar el conte des del punt de vista de l'emperador o bé des del punt de vista dels estafadors.

* * *

La princesa i el pèsol

2. Plantejar preguntes per clarificar la lectura

Preguntes de comprensió literal:

- Quan passa l'acció?
- On passa l'acció?
- Qui és el protagonista d'aquest conte: el príncep, la princesa, el pèsol?
- De què tracta el conte?

Altres preguntes més obertes:

- Com és que una princesa anava sola en una nit de tempesta?
- Algú li va preguntar l'opinió a la princesa per casar-se amb aquell príncep?
- Podria passar avui?
- Creus que té un final creïble el conte?
- Pots imaginar un final diferent? Com seria?
- Quines coses, com el pèsol, de vegades no ens deixen dormir?
- Creus que n'hi ha prou amb la prova del pèsol per saber si és una bona princesa?

3. Estructura

Ordenar aquests fragments de començament a final. També es pot fer amb les il·lustracions corresponents:

- A) Un vespre hi va haver una tempesta que feia feredat: tronava i llampegava, i l'aigua queia a bots i barrals. Era una nit que esgarrifava.
- B) Una vegada hi havia un príncep i li calia una princesa de bo de bo.
- C) L'endemà li demanaren com havia dormit.
- D) La vella reina va agafar vint matalassos de llana i els va posar damunt el pèsol, i després vint matalassos de ploma i els posa damunt els matalassos de llana. I allí havia de dormir aquella nit la princesa.
- E) ¡Amb prou feines he tancat els ulls en tota la nit!.- digué la princesa
- F) Rajava un doll d'aigua del seu cabell i el seu vestit, l'aigua entrava pel cim de les seves sabates i sortia pels talons; però ella va dir que era una princesa de bo de bo.
- G) El pèsol fou posat al Museu, on tothom encara pot veure'l, si ningú no l'ha robat.
- H) Tot seguit van veure que devia ésser una princesa de bo de bo, quan havia sentit el pèsol a través de vint matalassos de llana i vint matalassos de ploma. Ningú sinó una princesa de bo de bo no podia tenir una pell tan delicada.

4. Vocabulari: Personatges i sentiments

Pots trobar alguns moments del conte on un personatge mostri algun d'aquests sentiments.

Personatge	Moment del conte
Ira	
Tristesa	
Temor	
Amor	
Sorpresa	
Disgust	
Vergonya	

Ajut:

Ira : fúria, ultratge, ressentiment, còlera, exasperació, indignació, aflicció, acritud, fastiguejament, irritabilitat, hostilitat, violència, odi, etc.

Tristesa: pesar, malenconia, pessimisme, llàstima, autocompassió, solitud, abatiment, desesperació, aflicció, abatiment, esllanguiment, etc.

Temor: ansietat, aprensió, nerviosisme, preocupació, consternació, inquietud, cautela, incertesa, por, terror, fòbia, pànic, etc.

Amor: acceptació, simpatia, confiança, amabilitat, afinitat, devoció, adoració, afecte, estima, tendresa, consideració, predilecció, etc.

Sorpresa: commoció, desconcert, admiració, estranyesa, atordiment, estupefacció, esbalaiment, meravellament, prodigiosament, etc.

Disgust: menyspreu, avorriment, aversió, disgust, repulsió, desplaer, desgrat, pena, aflicció, sofriment, turment, empipament, molèstia, decepció, malestar, etc

Vergonya: culpabilitat, molèstia, disgust, remordiment, humiliació, penediment, mortificació, contricció, deshonor, etc.

4. Pla de discussió. "De bo de bo"

Sembla que al conte el príncep ha de trobar una princesa de bo de bo i no una falsa princesa. Es podria proposar als alumnes de pensar criteris per distingir una cosa vertadera d'una falsa:

- Com podem distingir un arbre vertader d'un arbre fals?
- Un nom vertader d'un nom fals?
- Una joia vertadera d'una joia falsa?
- Una història vertadera d'una història falsa?
- Una joguina vertadera d'una joguina falsa?
- Un rei vertader d'un rei fals?

5. Versions

- Com seria el conte explicat de del punt de vista del pèsol?
- Canviaria el títol?

* * *

<http://es.hca2005.net/>

<http://www.bibgirona.net/salt/andersen/>

<http://www.totcontes.com/autors/andersen.php>

[http://www.xtec.es/sgfp/crp/infocrp/materials/lectura/andersen/prevan
dersen.htm](http://www.xtec.es/sgfp/crp/infocrp/materials/lectura/andersen/prevan
dersen.htm)

Autora del dossier *Manuela Gómez*. Centre de Recursos Pedagògics de
Santa Coloma de Gramenet
Amb la col·laboració del Grup IREF (Grup d'Innovació i Recerca per l'Ensenyament de la Filosofia)
Gener 2005